

hereses aduersus catholicam fidem exorte. & ab apostolis & sanctis patribus uel conciliis preceptamnate, qdum in multis erroribus diuersitate sibi dissentunt, communia tamen nomine aduersus ecclesiam dei conspirant. Sed & quicumque aliter scripturam sacram intelligit, quā sensus spiritus sancti flagitat, a q̄ cōscripta est, licet de ecclesia non recesserit, tamen hereticus appellari potest.

Expliciunt capitula libri Secundi.

Incipiunt capitula libri Tercij.

QVID EOS SCIRE ET HABERE CONVENIAT. QVI AD SACRVM ORDINEM ACCEDE RE VOLVNT.

Ca. I.

Institutio ergo ecclesiastica, qualiter ad diuinum officium instrui oporteat sanctissimum ordinem clericorum multimo da narratione declarat, quia & scientie plenitudinem, & uitę rectitudinem, et eruditionis perfectionem maxime eos habere decet, qui in quodam culmine constituti, gubernaculum regimini in ecclesia tenent. Nec enim eis aliqua eorum ignorare licet, cum quibus uel se uel subiectos instruere debent idest scientiam sanctorum scripturarum, puram ueritatem hystoriarum, modos tropicarum locutionum, significationem rerum mysticarum, utilitatem omnium disciplinarum, honestatem uitę in probitate morum, elegantiam in prolatione sermonum, discretionem in exhibitione dogmatū, differentiam medicaminum, contra uarietatem erudititudinē. Hęc ergo qui nescit, non dico aliorum, sed nec suam bene potest disponere utilitatem, ac ideo necesse est, ut futurus populi rector dum uacat, paret sibi ante arma, in quibus postmodum hostes fortiter superet, & gregem sibi commissum oportune defendat. Turpe

bona pastoris
fons vita

est enim tunc primum quemlibet uelle discere, dum
debet (pastor constitutus) docere, & periculōsum est eū
magisterij pondus subire, qui non scientię presidio suf-
fultus, potens est illud sufferre. Nulla ars doceri presu-
mat, nisi prius intēta meditatiōe discaſ. Ab imperitis
ergo pastore magisterii qua temeritate suscipitur?
quando ars est artium, régimen animarum. Quis autē
cognitionum vulnera, occultiora esse nesciat vulnera-
bus uiscerum? Et tamen sepe qui teq̄ quam spiritualia
prēcepta cognouerunt, cordis se medicos profiteri nō
metuunt, dum qui pigmētorum uim nesciunt, uideri
medici carnis erubescunt. Nam sunt nōnulli, qui intra
sanctam ecclesiam sola ambitione honoris culmē appe-
tunt, atq̄ attestate ueritate prias salutationes in foro.
primos in cēnis recubitos, primas in conuentiōibus
cathedras querunt, qui suscep̄tum curę pastoralis offi-
cium ministrare digne tanto magis nequeunt, quanto
ad humilitatis magisterium ex sola elatione puerūt.
Quos contra dominus p̄ prophetam q̄ ueris dices. Ipsi
regnauerunt et non ex me, principes extiterūt & ego
ignorauī. Ex se namq̄ et nō ex arbitrio summi rectoris
regnant, qui nullis fulti uirtutibus nequaquam diuinis
tus uocati, sed sua cupidine accensi, culmen regimini
rapiunt plus quam assequuntur, quos tamen internus
iudex prouehit, et nescit, quia quos p̄mittēdo tolerat,
profecto per iudicium reprobationis ignorat. Pastorū
ergo imperitia uoce ueritatis increpatur, cum per pro-
phetam dicitur. Ipsi pastores ignorauerūt intelligētiā,
tenētes legem nescierūt me. Nescire ergo se ab eis q̄rit
veritas, & nescire se p̄cipiatū nesciētiū p̄testaf, q̄a p̄fe-
cto hij q̄ ea q̄ sūt dñi nesciūt, a dñō nesciūt. Paulo at-
testat q̄ ait. Si quis autē ignorat, ignorabit. Quę nimirū
pastorū sepe imperitia meritis cōgruit subiectorum, q̄
quamuis lumē sciētię sua culpa exigente non habeāt,
districto tñ iuditio agit, ut p̄ eorū ignoratiā hij et iā qui

*Contra pastorem
iniquitatem*

sequuntur offendat. Hinc namque in euangelio per semet ipsam ueritas dicit. Si cecus ceco ducatum prestat abo in foueam cadunt. Et sunt nonnulli qui solerti cura spি ritalia precepta perscrutantur. sed que intelligendo pe- netrat. uiuendo conculcant. repente docent que non opere sed meditatione didicerunt. & quod uerbis pre- dicat. moribus impugnat. Vnde fit ut cum pastor per abrupta graditur. ad precipicium grec sequatur. Hinc namque per prophetam dominus contra contemptibile pastorum sententiam queritur dicens. Cum ipsis limpi- dissimam aquam biberetis. reliquam pedibus uestris turbabatis. & oves meae que conculcata pedibus uestris fuerant pascabantur. & que pedes uestr i turbauerunt hec bibeant. Aquam quippe limpidissimam pastores bibunt. cum flueta ueritatis recte intelligentes hauriunt. sed eandem aquam pedibus turbare. est sancte meditatio studia male uiuendo corrumpere. Aquam scilicet eorum pedibus turbata oves bibunt. cum subiecti que non sectatur uerba que audiunt. sed ea sola que cōspiciunt exempla prauitatis imitatur. Hic rursus dominus propheta dicit. Facti sunt domini Israhel i offēdiculū iniuitatis. Nemo quippe amplius in ecclesia nocet. quam qui peruerse agēs nomine uel ordinem sanctitatis habet. Re fugeret autem indigni quique tati reatus pōderat. si ueritatis sententiam sollicita cordis aure pensarent qui ait. Qui scandalisauerit unum de pusillis istis. melius erat ei ut ligaretur mola asinaria in collo eius. & proiceret in profundum maris. Per molam quippe asinariam. secula ris uitę circuitus & labor exprimitur. & profundum maris. extrema dāpnatio designatur. Qui ergo sc̄itatis specie deductus. uel uerbo. uel exemplo ceteros destruit. melius profecto fuerat ut hūc ad mortem sub exteriori habitu terrena acta constringeret. quā hunc sacra officia in culpa ceteris imitabilem demonstraret.

qua minima fides cadet.
fides interna partu crucaret. s
et ratione uincientia illi
in vita committit. ut in hoc
metu. dignus. habet. et in
eccl̄ia. amar domino deferi
enit. quae tradidit. quanto
in decora. ante. dilectus. ut
in difensione. apud.
DE EMINENTIA SACRARUM
RUM ET AD QVID OMNIS
RENDA SIT.
Videlicet autem. fia
i te. sc̄ientia. et facilius i
illa committit. et
quod ex ore diuum producitur
creatam honestitatem. tamen
progeniem indecens. qualis
videlicet. ac quid dñe est. q
in anfī politia. ab uno eccl̄ie
tamen. ac eius respectu omnia
via quocumque prospicit. a ue
stis ueritatem dimicatur. & qu
ibidem. abundant bonum esse i
cognoscere. et quod quamvis
ipsa esse ineluctatur. Nec enim
est hucus fecit. uera. & sap
ientia et sapientia attributa
ad ipsa primum fructu fuit. i
deponit. sed ab egero manentia
suo doctrina. & illuminatrix. q
proposita. et diligenter polle conc
ons. et in se refrenda fuit. &

quia nimis si solus caderet, ut cumque hunc tolerabilior inferna poena cruciaret. Sed quia utrumque necesse est ut bonam uitam sapientia illustret, & sapientiam bona uita commendet, utrumque in hoc libro (si dominus annuerit) digerius. Ideo ut sciat hic qui in sacris ordinibus ecclesie, aut iam domino deseruunt, aut deseruitur erunt, quanto eruditiois eis opus sit in anno. & quam sobrie uite exemplo, quantoque uirtutis & discretionis in docendo, ut nec discordet uita prudentie, neque sermo dissentiat discipline.

DE EMINENTIA SACRARVM/SCRIPTVRA-
RVM ET AD QVID OMNIS SCIENTIA REFE-
RENDA SIT.

Ca. II.

Vnde autem status et perfectio prudenter scientia est sanctarum scripturarum, que ab illa incommutabili eternaque sapientia profluens, ex ore altissimi prodit, primo genita scilicet omnem creaturam spiritu sancti distributionibus per uasa scripturam lumen indeficiens, quasi per laternas orbis lucet inuenit, ac si quid aliud est, quod sapientie nomine rite censerit possit, ab uno ecclesiisque sapientie fonte derivatum, ad eius respectat originem. Quidquid enim veria quocumque reperitur, a ueritate uerum esse per ipsam ueritatem dinoiscitur, & quidquid ubique boni inuenitur, a bonitate bonum esse deprehenditur, sic & quicquid sapientie a quoquam inuestigatur, a sapientia sapiens esse intelligitur. Nec enim illa que in libris prudentium huius seculi, uera & sapientia reperiuntur, alii quam ueritati et sapientie attribuenda sunt, quia non ab illis hec primum statuta sunt, in quorum dictis hec leguntur, sed ab eterno manentia inuestigata sunt, quantum ipsa doctrina & illuminatrix omnium ueritas, & sapientia eis inuestigare posse concessit, ac ideo ad unum terminum cuncta referenda sunt, & que in libris gentiliis

p

